

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea“ (4 pag.) 120 Lei pe an
„Foala Interes.“ (4 pag.) 80 Lei pe an
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 170 Lei pe an
și capătă și „Plugarul Luminat“, fără alt adaus la plată.

Foale pentru popor.

Apare JOIA

Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 300 Lei pe an, trimiși în banii țării aceleia în preț de 300 Lei, sau prin cec de bancă.

Redacția și Administrația: Orăștie (jud. Hunedoara).

Semne de viață cu nădejde

dau comercianții și meseriașii români.

Dela Reuniunea Comercianților, Industriașilor și meseriașilor români din Cluj.

În ședința din 17 Ianuarie comitetul de conducere al Reuniunii a hotărât ținerea unui șir de conferințe (șezători culturale) unde se va declama, se vor cânta cântece românești, iar oamenii învățați, domni profesori universitari și alți cărturari, vor ține vorbiri de folos pentru membrii Reuniunii.

În 30 Ianuarie hotărârea a luat ființă. — La ora 5 d. a. sala cea mare a Camerei de Comerț din Cluj era plină de membrii Reuniunii, cu femei și copii. — Erau de față și Câminul de ucenici din str. Moșilor și alți Români cari se interesează de progresul comercianților și meseriașilor români.

După ce președintele Reuniunii dl. Dr. Adrian Iacob a deschis adunarea, Corul tineretului Reuniunii a cântat: „Sus opincă, sus!“ sub conducerea dlui inv. Popa. A urmat cuvântarea dlui prof. univ. I. C. Cătuneanu, care mulțumește Reuniunii pentru cinstea de a fi fost chemat ca întâi vorbitor. Dsa arată cum s'a făcut România Mare și cum Românii formează mai mult ca trei din patru părți a locuitorilor, — deci România este un stat național, și ca atare *neamul românesc trebuie să fie stăpân pe toate izvoarele de bogăție ale țării!* Intitul izvor de bogăție este agricultura și creșterea vitelor, al doilea meseriile și negoțul. Izvorul dintâi e în mâinile țărânului român, dar al doilea e aproape întreg în mâna străinilor, mai ales în a Jdanilor, lăsați în voia lor, ori chiar sprijiniți, de vechile stăpâniri. — Așa am ajuns să ne cuprindă toate orașele, cu negoțul și meseriile din ele și ne-au robort economicște, iar acum voesc să ne robortască și politicște!

„Să ne deșteptăm până nu este târziu!, să ne facem clasa de mijloc românească, adică să avem comercianții și meseriașii noștri — și cu ajutorul acestora să romanizăm orașele înstreinate! Sfătuește pe membri să nu vire „politica“ în Reuniune, ci numai inima românească și înfrățirea pentru lupta de înălțare a neamului nostru! Această vorbire părintească a fost mult aplaudată de cei de față.

A urmat apoi cântarea „Doina plugarului!“

Președintele Reuniunii mulțu-

mește vorbitorului, corului și celor de față — cărora le vestește, că *astfel de șezători se vor ține în toate Duminicile până la Florii*, — și vor fi vorbitori tot oamenii învățați din Cluj. Tot în 30 Ianuarie s'a alcătuit Secțiunea „Ajută te Române“ pentru ajutorare reciprocă cu împrumut, strângându-se 7000 Lei.

Meseriașii și Comercianții de pe Valea-Jiului.

— Chemare către Reuniunile surori —

„Reuniunea Comercianților, Industriașilor și Meseriașilor Români din Valea Jiului“, în Petroșeni (jud. Hunedoara), vestește că își va afișa *Drapelul Tricolor*, în luna Maiu a acestui an.

Pe această cale invităm cu toată dragostea de pe acum pe toate Reuniunile de Meseriași, Comercianți și Industriași din țară, — la Serbarea noastră națională românească, și le rugăm să binevoiască a ne vesti de pe acum adresa lor și numărul participanților, precum și dacă voesc a bate un cui pe bățul Drapelului, — pentru a le putea vesti ziua Sfințirii și programul Serbărilor.

La caz, că vom avea multe înștiințări de participare, vom interveni la Direcțiunea C. F. R. pentru reducere de călătorie.

St. Penes
Președ. Reuniunii.

Atragem luare aminte a Reuniunilor de meseriași, comercianți și industriași români asupra acestor știri, cari ne bucură. Căci nu poate decât să bucare pe oricare Român știrea, că în Cluj, în această cetate ce se credea nebănuită, a traficii maghiare, altotă cu viclenia evreiască, și unde bietul negustor și meseriaș român abia cuteza să spună că e român, și doar în taina casei sale ori a Reuniunii sale, își deschidea inima românească, — azi se pune la cale o lucrare de mare folos pentru înălțarea acestui suflet românesc obdit atâta vreme, pentru a l face să pășească mândru și luptător, spre a-și cuceri locul ce l-se cuvine în viața negustorească și meseriașă a acelei cetăți atât de înstrăinate! Urmările nu pot să fie decât de mare folos pentru Românizm,

Iar când pe Valea-Jiului vedem porniri sănătoase, ridicarea și flaturarea *Drapelului Național* din partea prea puținilor negustori și meseriași români, — cine nu va simți o mare bucurie în inima sa? Căci această „Vale“, izvor de uriașe bogății, a adăpostit până-acum, și, durere, adăpostește și azi, de zece de ori atâta străinătate, pe cât români, în negoț, în industrie, în meserii. E chiar ceasul al 11-lea, ca să ne trezim, să muncim din răsuperi pentru înmulțirea și sprijinirea Românilor, și în negoț și în meserii și în toate întreprinderile de cari are nevoie acea Vale, acea mică Americă! E ceasul al 11-lea să ridicăm drapelul național al acestor bresle, și sub cutele lui să pornim lupta de cucerire a locului ce ni-se cuvine pe aceste țărmuri de muncă și de bun câștig!

In parlament

se debate o nouă Lege pentru înființarea unei Fabrici de locomotive (de mașini) pe scama Căilor Ferate. Azi țara nu are o astfel de fabrică anume, și nu mai poate fi fără ea. Și Reșița fabrică locomotive, dar guvernul crede că trebuie o fabrică deosebită și mai în lăuntrul țării.

Incolo comunicări și zbateri în jurul multor năcazuri și nevoi ale țării.

— La Senet s'a hotărât să se dea dlui Stefan C. Pop (Arad) un scaun de Senator de drept, ca unul din conducătorii Adunării dela Alba-Iulia. S'a cerut ca și Inalta Curte de Casație să-l recunoască acest drept, pentru a fi cu totul după lege.

Câteva știri bune.

S'a schimbat Guvernatorul (Conducătorul) la „Banca Națională“, izvorul de împrumuturi și sprijiniri a toate întreprinderile din țară. Noul Guvernator, dl. Tilică Burileanu, în vorbirea sa de așezare în scaunul de conducător al celui mai mare așezământ din țară, — a spus cuvinte, cari ne fac să nădăjduim în o schimbare în bine a unor lucruri ce atârnă dela ținuta Băncii Naționale. Dl. Burileanu e mare moșier, și și după ce l s'a luat partea cea mai mare din moșie, a rămas îngrijitor și cultivator luminat al celei ce l s'a mai lăsat. Ca atare are înțelegeri și dragoste pentru pământ și lucrătorii pământului, — și d sa

a spus că va da tot sprijinul său la aceea, ca să se înființeze un așezământ nou și mare, care să ajute pe agricultorii (cultivătorii de pământ) cu împrumuturi ieftine.

Iar pentru ca ei să aibă credit la noul lor așezământ, se vor introduce și în vechiul Regat Cărfiile Funduare, ca în Ardeal, unde se vede cine ce pământ sau casă are.

— A mai spus noul Guvernator, că așezămintele noastre economice din Ardeal și Bănat (Bănci și întreprinderi) au fost până-acum prea slăbuț ajutate cu împrumuturi și că d-sa va face pe viitor mai mult pentru aceste așezăminte.

De le-ar da Băncilor românești din Ardeal numai încă jumătate din cât se da bunăoară băncii Marmorosch Blank (cam un miliard Lei!), — ce mult ar fi ajutate cinstitile noastre bănci din Ardeal!

Și avem nădejde că vor fi. Căci dacă och'ul noului Guvernator vede aceste nevoi, negreșit că va și stăruia să fie ajutate.

E bine și așa rău...

Statul va răscumpăra pădurile din Munții Apuseni și le va da apoi Moșilor.

Văzând, în urma stător cereri și plângeri drepte, și cei dela București, că e o adevărată crimă ce se face cu Moșii din Munții Apuseni lăsându-i și în România cu bățul de cerșitor în mână, ca sub Ungari, iar pădurile lor, singurul lor izvor de trai, să fie lăuate: 20.000 de jugărell, unul vampir străin, lui Tischler Mór, care să înoate în miliarde, cum înostă Moșii în sărăcie, — s'au hotărât să vie în ajutorul Moșilor.

S'a pus la cale *campăria* din partea Statului a pădurilor Măriei Sale Tischler și predarea lor în samă Moșilor.

În marele nostru năcaz, ne bucurăm și de atâtea. În urmă scumpii noștri frați vom ajunge a și vedea în mâinile lor pădurile cu drept cerute. Să le vadă cât mai curând.

Dar în bucuria noastră picură amarul. Acele păduri trebuiau din capul locului expropriate pe temeiul legii agrare și date Moșilor pe preț de expropriere, foarte mic! Iar dacă nu s'a făcut așa, e, că Tischler Mór nu e singurul stăpân al acestor păduri! La spatele lui s'au vîrit, îndată după venirea României pe aici, politiciani lacomi și

şireş!... Mare parte din căpeteniile liberale!

Acum pun statul să „cum-pere“ acele urlaşe păduri. Sutele de milioane le vor împărţi cel dela spatele lui Tischler, cu acesta... Statul, adecă noi toţi, trebuie să aducă o jertfă grea, pentru a vedea în sfârşit pe vrednicul fiu al Munţilor Apuseni puşi în o stăpânire, ce de mult li se cădea!

E nedrept pentru stat, pentru noi cetăţenii lui, — dar ne bucurăm pentru fraţii noştri Moşi că se face, macar şi cu această jertfă a noastră a tuturora, — deşi ne supărăm adânc, că jertfa noastră se va vărsa în mare parte în punga unuia păcătos de jidan şi a unui cete de şi mai păcătoşi ca el, cari stau asunşi la spatele lui!

Numai o stăpânire cu adevărat naţională creştină, ne-ar putea scuti de astfel de ruşini şi jafuri!

Supăratu-s'au rău pe noi suratele dela Budapesta...

E cunoscută păţania ţării cu „tribunalul arbitrar“ din Paris, la care prindu-ne grofi unguri cari au moşii în România, că anume R o m â n i a n'a avut drept să iee şi dela dum-nealor moşiile, dându-le ţărănilor (nici acolo unde acelea s'au împărţit între ţărani unguri). Dala boerii români, sprijinitori de stat şi ţară, să iei moşia, dar pe nemeşul ungur, care stă în altă ţară, să-l laşi cu moşie de zeci de mii de jugăre, ca pe vremea lui Papp Iánoş!...

Parlamentul român a adus lucrul acesta în desbaterle sale, ea scaun aducător de legi, apărător de legi, peste care cuvânt mai înalt în ţară nu se dă, — şi a hotărât, cu glasurile tuturor partidelor, că — nu ia în samă hotărîrea tribunalului din Paris, nu dă nimic pe ea, împărţirea moşiiilor a fost făcută în temelul unei legi de bine obştesc, nu cu scop de jaf asupra cuiva. Dala asta abateri nu se face față de nimeni! Am lipsit pe boerul român de moşia lui, am luat-o dela biserică, dela şcoli, — o să lăsăm acum numai pe nemeşii maghiari să-şi plimbe pîntenii peste întinsele lor moşii prin România?...

Pentru această hotărîre dreaptă şi bărbătească a Statului Ţării, — să vezi ce fortună în foile ungureşti din Budapesta! Căcă prin asta România calcă Contractul cel mare de pace de după război, căci chiar prin aceea s'a dat putinţă de judecată în faţa unui astfel de „Tribunal arbitrar“... Şi câte toate, — unele ca altele mai verzi şi uscate.

Dar patrioţii — cu supărarea din gazete vor rămânea. Moşiile în mâinile nemeşilor, nu le vor mai vedea.

— Şi acum nu va fi fără folos să ştiţi, iubţi cetitori, cine ne a „judecat“ la Paris? Cine a rugat România să-i primească judecata, că în rindul trecut a fost „o greşală“ de nu i s'a dat drept?

E un tribunal „franzuzesc“ având în capul lui pe dl „Cederkrantz“!.. sau Pistri nanţ!..

Japâni din Liga Naţiunilor şi-au ales ei bine „tribunalul“ în faţa căruia să ducă pe România, în care Jidanii şi Ungurii nu-s destul de fericiţi!.. De acesta ce ușor le a fost grofilor unguri să se apropie şi să-şi câştige, împărţind cu ei preţul moşiiilor ce li-s'a vor judeca. Şi acum urlă prin foi, căci lui Cederkrantz au trebuit să-i numere pe masă în galbeni „onorarul“, iar ei n'o să şi vadă — moşioarele!..

De aci atâta vniuet şi vijalie în codrul foilor evreo maghiare din Budapesta.

De peste hotare.

Cel ce strigă că în România s'au făcut nedreptăţi neamurilor neromâneşti la împărţirea moşiiilor, — deşi e lucru dovedit, că acolo, unde aproape de moşia luată dela biserică săsască, au fost Săşi, pământul s'a dat plugarilor săşi lipşi; unde lângă moşia grofului ungur s'au aflat Unguri, pământul s'a dat plugarilor unguri lipşi, — cel ce ne vorbesc atât de rău, ar face bine să se uite peste hotare, de pildă în vecina Sîrbie.

Aci guvernul a zis: Ea întâi dau pământ Sîrbilor mei lipsiţi, fie el din ori-ce parte de ţară! Tot pământul „expropiat“ (luat dela vechii stăpâni) e al statului, şi acum statul îşi izestrecează întâi pe oamenii săi vechi, pe poporul sîrbesc, şi după ce vor fi mulţumiţi toţi Sîrbii cei lipşiţi, — apoi, de-o mai rămânea, — vom da şi la alte neamuri. Pă'atunci nu!

În temelul acestui fel de a privi împărţirea moşiiilor, — lucru acolo a mers cu totul altfel decât în România!

Dela ţăranii români bănăşeni, cari aveau moşi mai măricele, s'a luat partea cea mai mare şi li s'a lăsat lor numai cât la ori-ce plugar sărăcoş. — Dar ce s'a luat dela ei, nu s'a dat tot fraşilor lor plugari români lipşiţi de pământ, ci s'au dat la Sîrbii, adăşi de oriunde din ţară, cari s'au aflat a nu avea pământ!

Aceştia au dat năvală asupra pământurilor luate dela Români în comenă frunţe ca Şata nou, Delibiate, Marghita, Petrovasela şi altele, — iar ţăranii Români lipsiţi din aceste comune, au rămas şi mai deporte lipsiţi, — până nu va spune statul sîrbesc: Acum pe sîrbii mei i-am mulţumit pe toţi, — pot să vă dau dară şi vouă!.. La zina lui amin!

Aşa-l pe alurea, domnilor nemeşi unguri cari vă plângéti că în România s'a făcut „nedreptate“ cu împărţirea moşiiilor!..

Dar asupra Sîrbiei de ce n'aţi ridicat nici o plângere?

Pentru ca stăpânirea sîrbească ar şti da peste ghiare ungurilor din hotarele ei, dacă dela ei ar porni o plângere asupra ţării, pe la cele Ligi ale Naţiunilor!..

Sîrbia îşi ştie apăra mândria şi neatârnamerea. Nu se lasă bâfilită şi terfelilită de ori-ce sfătos minoritar, ci îl ştie face să fie supus şi respectuos, chiar şi când i s'a făcut nedreptate!..

Noi dându-le preă multa libertate, pentru a ne arăta „civilizati“, suntem pământul de toţi cei pe cari li şinem pe palme, tot aşa cum li şinea stăpânirea ungurească în Ardeal, nemţească în Bucovina, rusască în Basarabia!.. Ba nouă ni s'a arcat şi mai şi în cap!..

Din alte ţări.

În China războiul civil e încă viu. Se dau lupte sângeroase între trupele ce sprijinesc guvernul din Canton şi cele potrivnice lor, — tot obineze. — Anglia văzându-şi primejduiţi pe supuşii săi, a început a trimite trupe cari să le stea la îndemână aproape de ţării Chinei.

În Japonia a fost îngropat zilele astea împăratul mort, acum 6 săptămâni. (Atâta timp l'au tot ţinut încă în palatul lui şi l'au priveghiat). La înmormântare au venit peste 100.000 de oameni din toată ţara, şi a fost aşa o îmbulzeală pe uliţi şi în jurul palatului, că au fost omorâţi vre o 20 de inşi, striviţi de îmbulzeală, şi alţi 100 răniţi.

În Portugalia e revoluţie. Miniştri de Interne şi Externe au fost arestaţi de răsculaţi. De pe mare se trag focuri de tun asupra oraşului Lisabona, de pe ţărmi răspund tunurile apărătoare.

Adunare de învăţători la Cugir.

Învăţătorii din comunele de pe râul Cugirului şi-au ținut conferinţa oficioasă la 2 Februarie 1927 în edificiul şcolii de stat Nr. 1 din Cugir, sub conducerea preşedintelui de cerc Virg. Imbăruş. Cu privilegiul acesta au vorbit bine şi cu temei: doamna Inv. aj. Ana Macarie, despre datorinţele mamelor față de îngrijirea şi creşterea copiilor; dl Inv. dir. I. Bănăţan, despre sărbătorile băbeşti şi combaterea lor; dl Dr. Aurel Tincu, medic, despre boalele contagioase, îngrijirea bolnavilor atacaţi de ele şi curăţenia cerută, ca să nu se lăţască mai departe; dl I. Macarie, Inv. director despre însemnătatea şi necesitatea legilor civile, bisericesti şi şcolare; apoi, la cererea tuturor, dl sub-revizor şcolar Const. Baicu despre recunoştinţa ce se cere dela toţi față de îngrijitorii, crescătorii şi luminătorii lor, trăgând într'un mod

vădit asemănarea între aceasta, precum şi între acea recunoştinţă mărită, ce se bagă de samă la unele animale. Vorbirile au fost întretănsute de cântări corale şi declamări.

Seara a avut loc a producţie şcolară cu elevii acestei şcoli. Programul seratei pe lângă cele 4 puncte de cor foarte bine instruite, pe lângă declamări, a mai cuprins şi două piese teatrale bine reuşite, precum şi dansul „Treicolor“, care, plăcând foarte mult publicului privitor, a trebuit să fie repetat.

La urmă dl sub-revizor prin o vorbire potrivită a declarat programul de încheiat, mulţumind numărului public care a luat parte, pentru interesul ce-l arată față de străduinţele şcolii, — precum şi corpului învăţătoresc dela această şcoală, care prin un program atât de bogat şi reuşit, a dat publicului dovadă de muncă serioasă.

B.

„Românii să ştie, că!..“

Einjetele de hiene, din jurul nostru.

Îți vine să nu crezi ce auzi că se petrece în jurul nostru, atât aci în ţară, cât și mai vărtos în afară.

Nu facem nimănu nici un rău, lăsăm prea multă libertate neamurilor strelne din țara noastră, nu păşim ca stăpâni în țară nici pe jumătate cum pășesc bunăoară Sîrbii în țara lor, — am lăsat în chip prostesc deschise hotarele pentru ori-ce mână de văzătorii turbate spre țara noastră, și mișună roburile de streini printre noi, tot peste noi, aci în casă la noi, ca șoarecii pe masă unde pisica nu-i acasă sau ca în satul fără câni, — totuși nu este neam hultit azi în lume, cum e neamul nostru, și fără stropită cu vorbe rele, ca țara noastră!

De cine?

De acei pe cari li lăsăm să ne fie șoarecii pe masă, să ne măvănco miezurile din mână, să ne roadă chiar bucătura din goră, — și de neamurile lor din afară!

Acestora de aci, li se pare că — prea li oprim a ne intra și în stomac, ca să ne scoată și de acolo ce am cutezat a înghiți și noi, și se plâng cătră frașii lor din afară, că strașnic suntem de neîndurași cu ei, și le cer acelora ajutor, ca să ne „îmbilânzească“...

Iaca câteva pilde scurte, de ce scriu gazetele evrești din alte țări, despre ne mai suferita soartă ce o au evreii dela noi!

Polonia e un culbar de jidanii ca ne-sital în Europa. Doar noi o întrecem acum.

De aceea în Polonia zările îndovești sunt multe și îndrăznețe și obraznice, parc'ar fi în Palestina, — și se fac judecătoare și peste alte țări, — mai ales peste România, iaca ce scrie, de pildă „Nasz Prasfada“:

„Prigonirea J.danilor în România, este atâta de nesuferită, încât să cere o pășire la mijloc neîntârziată.

„Guvernul din București trebuie să înțeleagă, în sfârșit, că Evreii români nu sunt desarmați!

„E de lipsă ca Românii să știe, cum răspunde inima evreiască din întreaga lume! Ea nu se va liniști, până ce

in capitala României (in oraşul de conducere al ei) nu se va simţi puterea înfrîngerii (apăsării) Evreimii de pe tot pământul!"

Altă gazetă Jidovească din Polonia, „Hajet“, ne face luători aminte, că... nu noi Românii avem dreptul de întâietate în țara asta, că noi suntem numai niște venetici aci, peste străvechii neam evreiesc, care era aici mai de nainte ca noi!.. Azi! numai ce frumos ni o spune asta:

„Dacă s'ar răsfoi toate documentele (dovezile scrise asupra trecutului) s'ar putea dovedi, că Israeliții au venit în România mult înaintea Românilor, înainte chiar de ce legionarii romani (riturile de popor adus aici de Traian) sau stabilit aici și, amestecându-se cu felurite națiuni barbare, au format națiunea română. — Înainte de acestea, avangardele evreiești se aflau acolo (în Dacia) și conlucrau la colonizarea țării!..“

Scurt și limpede! Ce mai stăm noi aci în fața lor, când ei sunt pe acest pământ neamul moșnean dinaintea Dacilor și a Romanilor, numai noi nu știam asta!

Noi suntem buni de a ne retrage colo printre Negri! Iaca de ce: Ni o spune tot gazeta Jidovească din Polonia:

„România a înviat vremile negre ale evului mediu (vremuri barbare și crude) Studenții români cari au deslănțuit cele din urmă mișcări antisemite (contrare evreilor), nu vrednițesc să poarte acest nume cinstit, pentru-că ei sunt mai înaintea decât Negrii, cari vin de învăț în Universitățile din Europa; — iar Profesorii universitari (români, cari nu dau în cap acelor studenți), nu sunt vrednici a fi socotiți printre cărturarii!“

Am înțeles. Napola Negrilor ne e locul, de mai zicem o vorbă împotriva stăpânilor nostri Jidani!

Pe Evreii dela noi îi mângăie, spunându-le, că au să vină vremuri bune pentru ei, că se va închege tot mai strâns la olaltă toată Evreimea de pe glob și va face să fie simțită de tot pământul.

B'ne înțeles. Jidanii din Polonia, ca și cei din Franța și America, scriu și vorbesc așa despre noi, fiindcă așa le scriu lor neamurile lui Marmorosch-Blanck de aici, — cari se sîng de grelele suferințe ce le îndură din partea noastră.

Lăund și tre despre aceste țipete de bătălie, ziarul „Birouța“ (dela 7 Febr.) din Cluj, își pune următoarele întrebări drepte. (Noi le dăm aci, pentru ca cetitorii nostri să vadă, că și alte foi românești mai judecă ca noi, și ca mâne vor judeca toate așa!):

„Dacă este atât de rău în România, dacă țara românească este un iad, pentru ce se îmbulnesc bieții mucenici la gura iadului?..“ — întrebă ziarul din Cluj.

„Pentru ce caută ei, jorfiții, să-și capete pe ori-ce căi și cu ori-ce sume, încetățenirea lor în țara românească?“

„Nu putem primi pe evreii cu două patrii, dintre care — vorba dlui profesor Iorga — una n'o locuiesc, iar pe cealaltă n'o inbec.“

„Cindat însă, „barbara“ noastră țară nu este părăsită de bieții asupriți, ba, din potrivă, și, precum am spus, vin tot mai mulți la „chinurile“ ce le îmbie lor... iadul românesc.“

Pentru ca să se știe...

*De veacuri, buna Române
Primi'n umilele-i clădiri
Atâți ș'alăția musafiri,
Și le fu han și ospătărie.*

*Ba, țara t-a slujit ca roabă,
Și tot ce-avu mai bun le-a dat,
Atunci, când nu era palat,
Ci doar așa ca o cocioabă.*

*Pe vremuri, România plînsă
Muite jigniri a înghițit
Dela stretnul pripășit... —
Să stăm de vorbă, astăzi, însă!*

*Este o datină latină,
Și românească 'ndeosebi,
Pe oaspeți ca să nu'i întrebi
La care Dumnezeu se'nchină.*

*Ne vin drumeșit — nu ne pasă,
Din Sim, din Ham, sau din Jafet,
Întrîmpinăm cu berechet
Și drag, și îi poftim la masă.*

*Că au altă grai și altă lege,
Firește-i cam stingheritor,
Dar în sfârșit e treaba lor,
Și — cu gând bun ne-om înțelege;*

*Dar de-or fi d'ăla cari pe gardă
O vor cărți cu viclesug,
Vor ști, că: românescul plug
A tras aici întâia brazdă!*

*Stăpân de'ncearcă să ne fie,
Râvnindu-ne ogor, cămin,
Să afle oaspele strein
Că azi e altă Românie!*

*E alta... Dar-același care
I-au apărut pământ și tron! —
Nici Arpad și nici Solomon,
Ci fiu de'at lui Ștefan cel Mare!*
(Soastica Iașului). G. RANETI.

NOUȚĂȚI

Sănătatea M Sale Regelui, e mai bună. După cura (lecuirea) cu „radia“, rana se vindecă văzând cu ochii și medicii (4 medici români și 1 din Belgia) au cele mai bune nădejdi.

Tinerul N Totu a fost mutat la sfârșitul săptămânii trecute, dela Cernăuți la Câmpulungul Bucovinei, unde i-se va judeca procesul.

Pentru desăvârșirea în meserii. Se știe că mulți băieți dați la meserii, dacă măestrul n'a fost prea la locul lui, ies calfe, gata de a fi măestri, dar foarte slab pregătiți. Măestrul l'a pus pe bietul învățăcel mai mult să-l taie lemne sau să-l legene copilul, decât să-și deprindă meseria.

Și, pentru-că astfel de măestri oduc apoi greu în viață, fiind slab pregătiți, — Camera de Industrie și Comerț din Cluj, a hotărât să înființeze „Cursuri de desăvârșire“ pentru meseriași, în vre o 4

orașe ce s'au de cercul ei. În Cluj se află înființat un astfel de Curs (Școală) mai demult, și mulți măestri îi iau folosul. Chiar și măestri mai vechi, dar în a căror meserie s'au făcut descoperiri noi pe cari ei nu le cunoșteau, acum merg la „Cursul de desăvârșire“ și învață și ei toate talnele mai noi ale meseriei lor, toate descoperirile științei, fac cunoștința mașinilor mai noi, un croiu nou, — și altele.

Acum Camera din Cluj va înființa astfel de cursuri în încă 4 orașe: Un curs pentru desăvârșire în Croitorie și Pantofărie la Dej; la Zălau și Careii Mari numai pentru pantofărie, iar la Bistrița numai pentru croitorie.

Măestri ce se interesează de ele, — să facă întrebare la „Camera de Industrie și Comerț“ din Cluj, de unde pot primi toate lucrările.

Un „Palat Regal“, la Timișoara. Nainte cu 600 de ani, în Timișoara se zidise un „Palat Regal“ pe sara Regelui Carol Robert al Ungariei, care venea de locuția în anumită vreme în acest frumos palat. Cu vremea palatul a fost cam părăsit. Dar pe vremea lui Hanelade, Domnul Ungariei cel de neam românesc, l'a dat iar laure aminte și viață și l'a reparat temelnic, — apoi țarăș s'a scufundat în uitare și părăsire.

Acum o seamă de frunziși ai orașului Timișoara, bogătași din toate partidele, s'au hotărât să refacă vechiul Palat și apoi, renoit strălucit, să l'dăruiească Familiei Regale Române, ca să-i dea astfel privilej a veni și a sta mai des în orașul de graniță, Timișoara. Refacerea palatului va costa 150 milioane Lei, și suma e adunată. În curând se vor începe lucrările de reparare.

Petrecere țărănească. „Societatea Economilor“ din Orăștie, dă Damieacă, în 13 Febr. o producție teatrală, jucând trei plese populare ușoare, întrecute de câteva declamări, — în sala mare dela „Central“. Venitul este pentru sporirea fondului unei „Case Naționale“ la Orăștie.

Sporul locuitorilor României, prin deosebirea între nașteri și morți, a fost în 1925, după o socoteală a Ministrului de Interne, cam un sfert de milion pe an. Cu ceva mai bună ca în anii de mai nainte.

Vaporul românesc „Împăratul Traian“, venind zilele astea dela Constantinopol, a fost împins de furtună și de curenți din mare din drumul său cel bun, spre țărni, spre Tuzla, și cum nu vedea nimic de ceața deasă, a fost împins pe niște pești stâncosi din sânul mării, unde s'a oprit, înțepenit pe loc și culcat cam într'o dungă. Spalmă urlă între călători, că vasul se va răsturna și-l va vărsa pe toți în mare.

S'au dat telegrame la Costanța după ajutoare, și îndată a venit vaporul „Principesa Maria“ care a început a coborî pe cel 200 călători de pe „Împăratul Traian“ în lunțile de salvare și a-i trece pe vaporul mântuitor. I a dus apoi în pace la Costanța, — după ce au mâncat o spalimă soră cu moartea. „Împăratul Traian“ e încă tot înțepenit în stâncile de lângă Tuzla.

Câtă datorie avem de plătit. Răzbuul a infundat statul de datorii așa de mari, în atât azi trebuie să plătim numai în „anulășile“ (părșile împărșite pe un an) a 5-a parte din tot bugetul statului! Anul trecut bugetul a fost de vre o 32 miliarde, din cari 7 miliarde (una a 5-a parte) a mers numai în plată datoritorilor!

Și aste a dura încă așa 60 de ani!

Vin bun de Barjunal se câpăta la Văduva Vlad. O răștie, Călea M hai Viteazul (Drumul țării). (988) 1—3

Timbre fiscale noi: Timbrele ce se pun pe Chitanțe, Contracte, cereri, și ori ce fel de scrisori obligate a avea timbre pe ele, — s'au schimbat cu altele noi de 1 Leu, 2 3 5, 10, 20, 30 și 50 Lei. — Timbrele vechi se mai pot pune pe hârtii numai până la 1 April, apoi scrisorile pe cari se vor pune aceste timbre, nu se mai primesc la deregătorii. Cei cari le vor avea la ei după 1 April, le pot însă schimba la locurile unde se vînd timbre, — primind de cele bune în locul lor, până la 1 Iulie a. c.

„Asociațiunea Fostilor Voluntari români din jud Hunedoara“. Această organizație a luat de curând înțea la stăruința dlui prefect Dr. Simion Câmpeanu, care este președintele ei, ales pe viață. Asociațiunea cuprinde pe toți voluntarii din Rusia și Siberia, pe legionarii din Italia, pe cei din Franța, cum și pe soldații aparținând regimentului Horea. Asociațiunea are deja ca temelie o avere de 120.000 Lei. Cotizația anuală (parțile ce o plătesc pe an), a membrilor, e de 30 Lei, soldați și gradati, iar pentru ofițeri 200 Lei. Stă din membri ordinari activi și de onoare.

Asociația se ramifică în județ pe districte, după plase (preturi) având fiecare despărțământ un președinte, secretar și casar. Mai este în fiecare comună și câte un bărbat de încredere (de legătură), cu care la atingere la clipe grabnice președintele, sau Comitetul central din Deva, care se compune din 9 membri.

Duminecă în 6 Ian. s'a organi-

**Celor ce tușesc
Celor ce au flegmă
Celor slabi la plămâni
le aduce alinare, vindecare,
poftă de mâncare și putere
leacul**

SIROMALT

care e prescris
ca tîmăduitor
de cei dinții
Doctorii din
lume

Se capătă în
toate farmaciile
(apotecele Ce-
reși „Cărticica
cu îndrumări
pentru cei cu
plămâni s'abe“
dela

Laboratorul

„G E A“-Kraayer
(964) Timișoara, Nr. 36. 3—3

zat și despărțământul Orăștiei, cu care privilegiu a venit aici de președinte S. Câmpeanu, însoțit de dl profesor Solomon, care au explicat voluntarilor întruniți în număr mare din comunele din jur, rostul asociației. De președ. Câmpeanu a promis Asociației tot sprințul său, dar și până aici, căci, a zis d sa, *băbă-ția și dragostea de neam pentru o Românie mare a acestor viteji, trebuie să fie în curând — nu ca — și până acuma nunum ai admirată, oi și răsplătită!*

Despărțământul Orăștiei, a ales de președinte pe dl Ilie Ciurdărescu, de secretar pe dl Iosif Balșan din Orăștie, iar de casar pe dl notar N. Gridan din Căstău.

La această întrunire însoțită și românească, au luat parte, pe lângă membrii asociației, și dnil primar Herlea, pretor Damian și primconzilier Dr. E. Munteanu.

Asociația va ridica cinstea și mai mult a acolora, care au dovedit în-deajuns, că și iubesc neamul D zeu să le ajute! E. M.

In *New-York* au ars coperișele și câteva din rândurile de sus alor vre-o 3 palate de aceea „zgărie-nori”. N-au ars până jos, numai capurile lor. Și se vestesc pagube de 100 milioane dollari, — ceea ce face cam 20 miliarde Lei, sau mai mult ca jumătate din tot bugetul României pe un an!

Mulțumită publică.

Cu ocazia seratei muzicale aranjată de societatea „Principele Mircea” au binevoit a da suprasolviri următoarele doamne și domni:

Dna văd. Mariana Vlad 300 lei, Dr. Leonida Pop (Galați) 300 lei; d-na Anuța Dr. Vlad 250 lei, dl Alex. Herlea 250 lei; d-na Dr. Munteanu 200 lei; dl E. Kuales 140 lei; Dr. Aug. Deac 100 lei, d-na Spuderca 100 lei, dl I. Moța 100 lei; dl Dr. Sever Orbonaș, S. Damian, Grădina, Tulvan, câte 80 lei; dl Androne jun. 70 lei; dl prof. Ciumaș 60 lei; d-na Seiler 50 lei; dnii Dr. Dobo, Dr. Goica, Joca Dumitru, câte 20 lei. — Total 2300 lei.

Comitetul le aduce și pe această cale cele mai vii mulțumiri.

Orăștie la 2 Febr. 1927.

Mărioara Dr. Solomon Mărioara Dr. Deac
cassieră. președintă.

Acceleratul Chișinău—București rupt în mijlocul pantei Ciurea Bărnova. — Ziarul „România Nouă” dela 24 ianuarie scrie: — Acceleratul Chișinău—București, plecat în seara de 21 ianuarie din Chișinău, a trecut prin o mare primejdie între Ciurea și Bărnova, și puțin a lipsit să se întâmple o nenorocire mare.

Iată cum: trenul plecat din Chișinău la ora 5, pe când urca panta (urcușul lung) dela Ciurea la Bărnova, în apropierea tunelului, trenul s'a rupt în două! Locomotiva cu cele dintâi două vagoane urma a urca la deal, iar restul vagoanelor o iură îndărăt la vale cu o rușea amețitoare... O spaimă de nedescris cuprinsă pe toți călătorii de prin vagoane. Din fericire însă, vagoanele au putut fi înfrânate de oamenii de serviciu de pe tren, și oprite în apropierea intrării stației Ciurea, prin ce au scăpat de moarte călătorii din ele.

Pentru foștii reangajați jandarmi Rogăm pe toți foști camarazi să ne comunică adresa lor până la 16 Februarie, însoțită de părerea, dacă voesc să întințăm o *Ru-nianne a foștiilor reang j i j In jandarmurie?* Aceasta pentru a ne putea mai bine cunoaște starea fiecărui și poate ne îndreptățirile ce le ar suferi, ca să le putem înlătura mai cu bine, intervenind la locurile în drept, ca să ne câștigăm și slujbe potrivite stoaț ei noastre sociale, și altele. — Fost jand. serg. instruct. Simion Runcan, fost jand. plut. Petru Butoșiu, — în Cluj, Str. Șalașta Nr. 4.

Posta Redacției.

Dlul Iuliu Ionoș, Sîlindia. Nu mai restăți nimic pe anul trecut și e plătit și jumătate din anul de față

Dlul Ioan Ardelean, Sîntea Mare. Pe anul trecut vi s'au pus 20 lei și pe anul de față 55 lei.

Dlul Iosif Moța, Cralova Primit.

Dlul Vas. Bîghea, Omaha, (America). Da, am primit tot: și abonamentul la foale și pentru Calendar. Mulțumim.

Dlul N. Oprean Timișoara, primit 170 lei abonament.

Dlul Ioan Pantos, paroh, Dîosig, pe anul 1926 restăți cu încă 25 lei.

MOTOR de benzină de 4 HP, în stare foarte bună, puțin folosit, e de vânzare cu preț convenabil. **RUDOLF VLAD,** (980) 2—3 Orăștie.

O casă de vânzare, din mână liberă, se află în Orăștie, Str. Al. Ceza (f. a Prundului) No. 6, stînd din 3 odă, și bucatărie de vară, șură, etc. (983) 2—2
A se adresa în casă.

Femea mai în vîrstă, între 40 și 50 ani, se caută ca gospodină în casa unui văduv cu un copil, măestru cu bună stare. — Înțelegerea se va face de-a dreapta. — Adresa la foale. (986) 2—3

Caut **O CALFĂ** rafinată în branșă textililor și cu experiență mai îndelungată, cunoscând limba română, germană și maghiară.

Oferte însoțite de o fotografie, se vor adresa firmei: **VASILE I VULCU** 984 2—3 SEBEȘ, județul Alba.

Casă de prăvălie și crășma.

În comuna Sarmiseghetuza (Grădiște, jud. Hunedoarei) la centru, este de vânzare o casă cu drept de prăvălie și crășmă, constătoare din 5 camere, curte, grădină. Volitorii sunt a se adresa la:

985 2—3 **Vida Voina**, comerciant Sarmiseghetuza, j. Hunedoarei.

(986)

„Petrolux” este o lampă miraculoasă

Becul poate fi întrebuințat în orice lampă. Consumă orice fel de petrol, produce o lumină de 90 de lumini. Consumă în 15 ore 1 litru de petrol.
Cumpărați numai becuri de „PETROLUX” Feriți vă de imitațiunilor! Cereți lista de prețuri gratuite.
„PETROLUX”, TIMIȘOARA, STR. I. VĂCĂRESCU 30
Prețul unui bec complet, franco ramburs 1 Lei

Feriți-vă de imitațiuni fără valoare! — Cumpărați numai dela reprezentantul rostru dovedit sau dela firma de mai sus!

CALENDARUL NAȚIONAL

al „FOII INTERESANTE” pe 1927.

Cum se vinde Calendarul?

1 Calendar singur, luat din prăvălie: **cu 17 Lei.** Trimise pe postă, franco recomandat, se trimite cu următoarele prețuri:

1 Calendar singur, franco-recomandat 26 Lei.

2 până la 5 exemplare, cu 20 Lei unul.

Dela 6—10 cu 15 Lei unul.

Dela 10 în sus, cu 13 Lei unul, și peste prețul tuturora laolaltă socotit, se adaug 10 Lei taxa de postă recomandat. (Așadar pentru 10 exemplare trimiți **130 Lei** și 10 Lei recomandarea, de tot **140 Lei**; — pentru 20 exemplare **280 Lei** și așa mai departe).

Fără bani înainte venți, nu se trimite. — Numai abonaților nostri vechi, buni plătitori, le trimitem, la cerere, câte 10—15 ex. pe cari să le plătească după vânzare, — oprindu-și 3 Lei la fiecare exemplar vândut, pentru osteneala lor. — A se trimite bani și cereri la:

Admin. „Libertatea”
Orăștie (jud. Hun-doara).

(0) 5—

Tae lemne, cu motorul și le creapă, — cu prețuri moderate:

Fridrich Koditek

(974) 4-4 Orăștie, str. Romosului 5.

Opt joğare de pământ

sunt de vânzare în Sebesul săsesc. Loc f bun de vile, de bucate, de fănaț. Informații la:

D-na Ana Oancea
croitoreasă, Orăștie,
str. Mih. Viteazul 48.

(972) 4-4

O casă de vânzare,

în Dobro, Str. principală sub Nr. 342 în stare bună, din mână liberă. Prețul se află la proprietar. (982) 2-2

ARVIGA DAN Dobro.

Mașină de îmblătit

În stare bună, batoză 60 m. m., motorul de benzină de 6. H. P. Informații la: **Ioan Samoilăscu**, în Vinerca, p. Cugir, j. Hunedoara.

(975) 3-3

O casă de vânzare

constă din 2 odă, chinda, bucatărie de vară, șopru de lemne, cocina și grădină în Str. Cloșca (Zavoia) Nr. 4

(981) 2-4

Informații la:

Ioan STOICA Ghelar.

Altoi de viță și tot felul de

viță de vie direct producătoare, bogată în rădăcini, de 1 și 2 ani, mai departe Riparia și viță de vie de 1 și 2 ani cu rădăcini, din aceeași soiuri viță netedă, se poate procura pe prețurile cele mai ieftine, la via

(934) 10—15 **I. Szucs,**
Dîosig, 31 (în Bihor).

— Preț-curent gratuit și franco —

PODGORENI!

Atrag atențiunea marilor podgoreni, Cooperative, Bănci și comercianți de vițe, că în pepiniera mea se pot cumpăra în orice cantitate și cu prețurile cele mai avantajoase renumitele vițe altoite de 1 și 2 ani cu rădăcini abundente din **ERMELLEK** și varietățile direct producătoare, nobilizate prin f-cundația poleului de flori. La cumpărări mai mari, reducere considerabilă. — La cerere trimite imediat gratis și franco catalogul meu. Adresă:

Ștefan Kágyi Szabó
(950) proprietar de pepinieră 3-10
Oradea, Parcul Carmen Sylva 12.

Betia STOMAC

Cine voește a scăpa de patima aceasta uricioasă, să întrebuințeze „**Antibiotinul Vértess**”, scutit legal, preparat de mult încercat, care desguștă bețivul de beuturi spirituoase. Fiind fără gust, se poate da pătimășului fără știrea sa. Mii și mii de scrisori de recunoștință. 2 flacoane 360 lei prin ramburs.

— Spese postale și ambalaj în regie proprie. —

Farmacia la „VULTURUL ALB” Nr. 33, Lugoj, Banat.

8-16